

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 stycznia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

I Oddział w Ł. stwierdził, że A. G. nie podlega od dnia 16 marca 2020 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – Akademia (...) w Ł. podnosząc pozornie zawartą umowę o pracę mającą na celu obejście przepisów prawa i uzyskanie pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych oraz skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z opieką nad dzieckiem, a nie w celu rzeczywistego świadczenia pracy. Organ rentowy podkreślił, że przedstawione w sprawie okoliczności jak zawarcie umowy o pracę w dniu 13 marca 2020 r. w zakresie stanowiska nauczyciela wychowania przedszkolnego już po dacie zamknięcia placówek oświatowych w związku z epidemią a także zgłoszenie wnioskodawczyni do ubezpieczeń społecznych od dnia 16 marca 2020 r. i wystąpienie tego samego dnia z roszczeniem o zasiłek opiekuńczy świadczą o braku realnej potrzeby utworzenia takiego stanowiska pracy w firmie. (decyzja k. 55 - 58 akt ZUS)

Od powyższej decyzji wnioskodawczyni A. G. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika złożyła w dniu 20 lipca 2020 r. odwołanie do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że A. G. podlega od dnia 16 marca 2020 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – Akademia (...) w Ł.. Nadto wniosła o zasądzenie od organu rentowego kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniosła, że wbrew twierdzeniom organu rentowego, umowa o pracę została zawarta przez strony w celu rzeczywistego nawiązania stosunku pracy. Odwołująca podkreśliła, że płatnik miał realną potrzebę zatrudnienia nowego pracownika. Już w dniu 3 lutego 2020 r. - zamieścił ogłoszenie o pracę. Przyczyną zaś tej rekrutacji było planowane przejście na zwolnienie chorobowe z powodu ciąży M. W. oraz K. Z.. W dniu 3 marca 2020 r. - skarżąca dowiedziała się od K. Z. o poszukiwaniu przez płatnika osoby do pracy na stanowisko nauczyciela wychowania przedszkolnego. Jeszcze tego samego dnia wysłała swoje CV i została zaproszona na rozmowę na dzień 5 marca, o czym świadczy korespondencja prowadzona za pośrednictwem z M.. W dniu 6 marca 2020 r. nastąpiło podjęcie przez płatnika decyzji, z uwagi na odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie zawodowe a także przebieg rozmowy kwalifikacyjnej, o zatrudnieniu skarżącej na stanowisko nauczyciela wychowania przedszkolnego. Tego dnia została ona również skierowana na badania lekarskie. W dniu 10 marca 2020 r. - skarżąca odbyła wymagane badania lekarskie. Jednocześnie strony umówiły się na podpisanie umowy o pracę w dniu 13 marca 2020 r. (piątek), a rozpoczęcie pracy miało nastąpić z dniem 16 marca 2020 r. W dniu 11 marca 2020 r. Minister Edukacji Narodowej wydał rozporządzenie w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, zgodnie z którym placówki oświatowe, w tym przedszkola, miały zostać tymczasowo zamknięte na okres jedynie dwóch tygodni, tj. 12 - 25 marca 2020 r. W dniu 13 marca 2020 r. - zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami strony zawarły umowę o pracę, na warunkach wcześniej ustalonych. W dniu 16 marca 2020 r. - ubezpieczona miała rozpocząć swój pierwszy dzień w pracy, jednak z uwagi na ogłoszone zamknięcia placówek oświatowych nie była w stanie fizycznie rozpocząć pracy. Skarżąca ma dwójkę dzieci poniżej 8 roku życia, które wcześniej chodziły do żłobka. Z uwagi na zamknięcie żłobka płatnik zezwolił, aby skarżąca wystąpiła o zasiłek opiekuńczy na czas opieki nad dzieckiem w związku z zamknięciem z powodu (...)19 żłobka. W dniu 25 marca 2020 r. miał nastąpić planowany termin ponownego otwarcia placówek oświatowych. Z uwagi na czasowe zamknięcie przedszkola, skarżąca miała rozpocząć pracę właśnie z tym dniem. Jednakże ostatecznie Ministerstwo Edukacji Narodowej pozwoliło na otwieranie placówek oświatowych dopiero od dnia 6 maja 2020 r. W związku z powyższym od dnia 12 maja 2020 r. - płatnik składek ponownie otworzył swoje przedszkole i wówczas skarżąca rozpoczęła wykonywanie pracy. Ubezpieczona podkreśliła, że z powyższego wynika, iż z przyczyn od stron niezależnych nie mogła ona rozpocząć świadczenia pracy w terminie w umowie przewidzianym. (odwołanie k. 3 - 14)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. (odpowiedź na odwołanie k. 26 - 27)

Wezwany do wzięcia udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego płatnik R. W. przyłączył się do stanowiska wnioskodawczyni. (pismo procesowe wnioskodawcy z dnia 14.09.2020 r. k. 35 - 36)

Na terminie rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 14 października 2020 r. strony oraz zainteresowany podtrzymali swoje stanowisko w sprawie. (e-protokół rozprawy z dnia 14.10.2020 r. oświadczenie pełnomocnika wnioskodawczyni 01:16:33, oświadczenie pełnomocnika ZUS 01:22:56, oświadczenie zainteresowanego 01:23:58, płyta CD k. 73)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

Zainteresowana A. G. urodziła się w dniu (...), legitymuje się wyższym wykształceniem, ukończyła Wydział Nauk Społecznych i Humanistycznych (...) Akademii (...) na kierunku pedagogika uzyskując w 2016 r. tytuł mgr. (kopia dyplomu w załączonych aktach osobowych k. 35)

W okresie od 20.06.2016 r. do 30.04.2019 r. wnioskodawczyni była zatrudniona na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Niepublicznym Przedszkolu (...) w A. jako asystent nauczyciela przedszkolnego a od 1.12.2016 r. nauczyciel wychowania przedszkolnego. (świadcstwo pracy w załączonych aktach osobowych k. 35)

Ubezpieczona ma dwójkę dzieci: Z. urodzoną w dniu (...) oraz M. urodzoną w dniu (...). Po urodzeniu obu córek ubezpieczona korzystała z rocznych urlopów macierzyńskich. Do czerwca 2018r. była na urlopie po urodzeniu córki Z.. Do marca 2020r. była na urlopie po urodzeniu córki M.. Od czerwca 2018r. nie była czynna zawodowo i wychowywała młodszą córkę. (zeznania wnioskodawczyni 00:03:30 w zw. z 01:10:38, płyta CD k. 73)

Zainteresowany R. W. od 02.07.2016 r. prowadzi własną działalność gospodarczą w postaci placówek wychowania przedszkolnego pod nazwą Akademia (...) w Ł. (bezsporne, a nadto wydruk z (...) k. 37)

W dniu 3 lutego 2020 r. płatnik zamieścił na internetowym portalu ogłoszeniowym (...) ogłoszenie dotyczące naboru na stanowisko nauczyciel wychowania przedszkolnego. Także na portalu internetowym F. firmy, ogłoszenie to było wystawione, a następnie pracownicy udostępniali ja na swoim prywatnym F.. Płatnik poszukiwał nowego pracownika z uwagi na fakt, iż osoba współpracująca - M. W. oraz pracownica - K. Z., które zajmowały się wychowaniem przedszkolnym, przeszły na zwolnienie lekarskie w związku z ciążą a płatnik chciał zapewnić obecność kadry pracowniczej w przedszkolu. Nadto także sytuacja finansowa płatnika pozwalała wówczas na zatrudnienie pracownika. Natomiast w lutym 2020 r., wnioskodawczyni po okresie opieki nad młodszą córką, zdecydowała się na aktywności zawodową ze względu na konieczność polepszenia swojej sytuacji finansowej. Ubezpieczona dowiedziała się z mediów społecznościowych od pracownicy płatnika - K. Z. o ofercie pracy i pracownica ta skierowała wnioskodawczynię do M. S. - dyrektora placówki i nauczyciela u płatnika. A. G. wysłała wiadomość w komunikatorze M. do obu pracownic, że jest zainteresowana podjęciem pracy u płatnika. Rozmowa kwalifikacyjna odbyła się w dniu 6 marca 2020r. i przeprowadzała ją pracownica M. S.. W odpowiedzi na ofertę pracy przesłano do płatnika 7 zgłoszeń, natomiast tylko 3 kandydatki miały wymagane kwalifikacje do objęcia stanowiska. Na rozmowę przyszyły 2 osoby. Druga z kandydatek była tuż po studiach. Po konsultacji z M. S. płatnik podjął decyzję o zatrudnieniu wnioskodawczyni z uwagi na fakt, iż miała ona wymagane doświadczenie zawodowe, pełne kwalifikacje oraz akceptowała ofertę finansową płatnika. Tego samego dnia, tj. 6.03.2020 r. wnioskodawczyni została skierowana na profilaktyczne badania lekarskie. (wydruk z internetowym portalu ogłoszeniowym (...) k. 22, zestawienie zaświadczeń lekarskich k. 18 - 19, zestawienie nieobecności k. 39 - 39 verte, wydruk korespondencji komunikatora M. k. 20 - 21, zeznania wnioskodawczyni 00:03:30 w zw. z 01:10:38, zeznania zainteresowanego 00:24:24 - 00:45:15 w zw. z 01:14:48, zeznania świadka M. S. 00:49:58 - 00:53:17, zeznania świadka P. P. 01:00:26 - 01:04:49 płyta CD k. 73)

W dniu 13 marca 2020 r. A. G. zawarła z R. W. właścicielem firmy Akademia (...) w Ł. umowę o pracę na czas określony od dnia 16 marca 2020 r. do dnia 30 września 2020 r. na stanowisku nauczyciela wychowania przedszkolnego, w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 3.280,53 zł brutto. Jako

miejsce wykonywania umowy wskazano siedzibę firmy mieszczącą się w Ł. przy ul. (...). (umowa o pracę w załączonych aktach osobowych k. 35)

A. G. przedłożyła zaświadczenie podpisane przez lekarza do badań profilaktycznych o jej zdolności do pracy na stanowisku nauczyciela wychowania przedszkolnego z dnia 10.03.2020 r. (zaświadczenie lekarskie w załączonych aktach osobowych k. 35, k. 28 akt ZUS)

Wnioskodawczyni przed przystąpieniem do pracy odbyła wstępne szkolenie BHP. (karta szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP w załączonych aktach osobowych k. 35)

Płatnik składek w dniu 13.03.2020 r. dokonał zgłoszenia wnioskodawczyni do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego, wypadkowego oraz zdrowotnego z tytułu zawartej umowy o pracę od dnia 16.03.2020 r. (formularz ...) w załączonych aktach osobowych k. 35)

Zainteresowany i M. S. - dyrektor placówki są osobami obcymi dla wnioskodawczyni i nie znali jej przed zawarciem spornej umowy o pracę. (zeznania wnioskodawczyni 00:03:30 w zw. z 01:10:38, płyta CD k. 73, zeznania zainteresowanego 00:24:24 – 00:45:15 w zw. z 01:14:48, płyta CD k. 73, zeznania świadka M. S. 00:49:58 – 00:53:17, płyta CD k. 73)

Od dnia 20 marca 2020 r. w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa (...)2 wywołującego chorobę (...) 19. A. G. miała podjąć pracę w dniu 16 marca 2020r, jednakże działalność placówek oświatowych została zawieszona do maja 2020 r. w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19. Ubezpieczona nie otrzymywała wynagrodzenia za pracę od płatnika w okresie od marca do maja 2020r. Od maja 2020 roku po otwarciu placówki ubezpieczona podjęła wykonywanie pracy. Ubezpieczona pracowała po 8 godzin dziennie (40 godzin tygodniowo) od poniedziałku do piątku w godzinach między 7.00-17.30 w siedzibie płatnika, tj. w przedszkolu przy ul. (...). W maju w placówce tej pracowały 3 nauczycielki i 1 pomoc. Grafiki pracy ustalała przełożona M. S. bądź płatnik. Był to schemat programowy, a w pozostałym obszarze w zakresie swobodnej zabawy z dziećmi ubezpieczona miała dowolność. Ubezpieczona prowadziła zajęcia dydaktyczne, według oprawy programowej, w tym zakresie otrzymywała polecenia płatnika, który także wydawał polecenia odnośnie należytej opieki nad dziećmi i dbania o ich bezpieczeństwo. Ubezpieczona miała zapewnioną pomoc oraz nauczyciela współpracującego, którym była pracownica P. P.. Czynności wnioskodawczyni wykonywała inna osoba np. pomoc, bądź nauczyciel tylko w czasie jej urlopu. Wnioskodawczyni rozliczała się z wykonywanej pracy w ten sposób, że w specjalnym dzienniku zamieszczała rodzaj wykonywanych czynności - z numeracją podstawy programowej. W tym dzienniku opisywała wykonane czynności i podpisywała się imieniem i nazwiskiem oraz wpisywała datę. Obecnie także uwzględnia mierzenie temperatury ciała. Ubezpieczona była wychowawcą grupy dzieci młodszych w wieku 3-4 lat. Wnioskodawczyni prowadziła zajęcia dydaktyczne, zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i komunikację z rodzicami dzieci, czuwała także nad bezpieczeństwem dzieci. Pracodawca założył grupowe e -maile placówki. Był wówczas wydzielony czas w godzinach pracy, kiedy A. G. i inne wychowawczynie pisały e - maile do rodziców. Wiadomości były pisane w maju i czerwcu 2020 r. po otwarciu placówki. W czasie wakacji przedszkole funkcjonowało normalnie, a A. G. poza okresem dwutygodniowego urlopu wypoczynkowego pracowała. Pracodawca wypłacał ubezpieczonej wynagrodzenie za pracę na jej rachunek bankowy. (zeznania wnioskodawczyni 00:03:30 w zw. z 01:10:38, zeznania zainteresowanego 00:24:24 – 00:45:15 w zw. z 01:14:48, zeznania świadka M. S. 00:49:58 – 00:53:17, zeznania świadka P. P. 01:00:26 – 01:04:49 płyta CD k. 73, dziennik k. 23 - 24, potwierdzenie transakcji k. 42 – 47, potwierdzenie przelewu k. 58 – 63, k. 69)

W dniu 16.03.2020 r. w związku z zamknięciem placówek oświatowych ubezpieczona z uwagi na sprawowanie opieki nad córkami wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o zasiłek opiekuńczy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wypłaty zasiłku. (okoliczności bezsporne, a nadto zestawienie nieobecności k. 39 – 39 verte)

Córka wnioskodawczyni - Z. uczęszcza do Przedszkola Miejskiego nr 156 w Ł., a młodsza M. do żłobka płatnika. Opiekunem grupy, do której chodzi M. G. jest M. K., N. J. i A. K.. Wnioskodawczyni zapisała córkę do tego żłobka, gdy dowiedziała się, że została przyjęta do pracy u płatnika. Udział dziecka wnioskodawczyni w pracach żłobka zostało

zaproponowane przez pracodawcę jako rekompensata za pracę. Rodzice M. nie płacą za opiekę nad dzieckiem, również syn pracownicy P. P. jest uczestnikiem zajęć w żłobku płatnika. (zeznania wnioskodawczyni 00:03:30 w zw. z 01:10:38, zeznania zainteresowanego 00:24:24 – 00:45:15 w zw. z 01:14:48, płyta CD k. 73)

Pracodawca był zadowolony z pracy wnioskodawczyni ze względu na jej zaangażowanie, rzetelność, dobry kontakt z rodzicami i dziećmi oraz świetną realizację programu edukacyjnego, dlatego zdecydowano się przedłużyć jej umowę o pracę. W dniu 1.10.2020 r. strony zawarły kolejną umowę o pracę na czas określony od 1.10.2020 r. do 30.09.2022 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku nauczyciela wychowania przedszkolnego z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 3.280,53 zł brutto. (załączona umowa o pracę z dnia 1.10.2020 r. k.68, zeznania zainteresowanego 00:24:24 – 00:45:15 w zw. z 01:14:48, zeznania świadka M. S. 00:49:58 – 00:53:17 płyta CD k. 73)

Firma płatnika w latach 2019 – 2020 zatrudniała 20 pracowników na umowę o pracę na stanowiskach nauczyciel wychowania przedszkolnego, pomoc opiekuna w żłobku, pomoc nauczyciela, pomoc do opieki i sprzątnięcia, opiekunka w żłobku, asystent nauczyciela przedszkola, dyrektor dydaktyczny z wynagrodzeniem rzędu 2600 zł do 3.700 zł (nauczyciel wychowania przedszkolnego) za pracę w pełnym wymiarze czasu pracy. (wykaz pracowników k. 68)

Firma Akademia (...) w Ł. w 2019 r. uzyskała łączny dochód w kwocie 102.176,31 zł zaś w 2020 r. – 82965,23 zł. (zapis z księgi rozchodów k. 40 - 41)

W związku z przeprowadzoną kontrolą decyzją z dnia 18 stycznia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. G. nie podlega od dnia 16 marca 2020 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony u płatnika składek – Akademia (...) w Ł. podnosząc pozornie zawartą umowę o pracę mającą na celu obejście przepisów prawa i uzyskanie pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych oraz skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z opieką nad dzieckiem, a nie w celu rzeczywistego świadczenia pracy. Organ rentowy podkreślił, że przedstawione w sprawie okoliczności jak zawarcie umowy o pracę w dniu 13 marca 2020 r. w zakresie stanowiska nauczyciela wychowania przedszkolnego już po dacie zamknięcia placówek oświatowych w związku z epidemią a także zgłoszenie wnioskodawczyni do ubezpieczeń społecznych od dnia 16 marca 2020 r. i wystąpienie tego samego dnia z roszczeniem o zasiłek opiekuńczy świadczą o braku realnej potrzeby utworzenia takiego stanowiska pracy w firmie. (decyzja k. 55 - 58 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym w aktach osobowych wnioskodawczyni z firmy Akademia (...) w Ł. w szczególności: umów o pracę, zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy z dnia 10.03.2020 r., a nadto o wydruk z internetowego portalu ogłoszeniowego (...), zestawienia zaświadczeń lekarskich, zestawienia nieobecności, wydruku z korespondencji komunikatora M., dziennika czynności, potwierdzenia transakcji i przelewów, zapisu z księgi rozchodów, wykazu pracowników oraz o dokumenty w załączonych do akt sprawy aktach ZUS z przebiegu kontroli doraźnej u płatnika składek oraz o zeznania wnioskodawczyni A. G. i zainteresowanego R. W. a także o zeznania świadka M. S. - pracownika płatnika i zarazem przełożonej wnioskodawczyni, która rekrutowała ją do pracy w firmie płatnika a następnie rozliczała z wykonywanych czynności oraz świadka P. P. – bezpośredniej współpracownicy wnioskodawczyni, która wykonywała z ubezpieczoną pracę w spornym okresie.

Świadek jednoznacznie potwierdził, że faktycznie istniała potrzeba ekonomiczna zatrudnienia w firmie płatnika nowego pracownika a proces rekrutacyjny jego pozyskania rozpoczął się w okresie znacznie poprzedzającym zamknięcie placówek oświatowych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19.

Jak natomiast bezspornie zeznali świadkowie zaraz po dacie ponownego otwarcia placówek oświatowych ubezpieczona wykonywała i nadal wykonuje czynności w ramach reżimu odpowiadającego stosunkowi pracy zgodnie z treścią zawartej umowy o pracę.

Sąd dał wiarę zeznaniom wyżej wymienionych osób, w których wskazywali oni na realność zawartej umowy o pracę między R. W. a wnioskodawczynią oraz faktyczne świadczenie przez nią pracy w ramach powyższej umowy. W ocenie Sądu zeznania odwołującej się, zainteresowanego oraz świadków w tym zakresie są jasne, logiczne, wzajemnie niesprzeczne i uzupełniające się oraz pozostają w zgodności z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym w postaci dokumentów.

Wskazać trzeba zaś, że na uzasadnienie swojej wersji Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie przedstawił w toku procesu wiarygodnych dowodów oraz zasadnie nie podważył załączonych do akt dokumentów i zeznań wnioskodawczyni, zainteresowanego oraz świadków.

W tym stanie rzeczy zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę w całości, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający, aby wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie, czy zawarta przez A. G. umowa o pracę nosiła cechy pozorności i czy została zawarta jedynie dla uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia w związku z opieką nad dzieckiem.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie A. G., w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1 i 13 ust 1 pkt 1 Ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zmianami), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U z 2019 r., poz. 1040 ze zmianami), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste (nie może on wyręczyć się w pracy inną osobą) i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Dla stwierdzenia cechy stosunku pracy z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca czasu i sposobu wykonywania pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374) w przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu (...)19 ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi, o którym mowa w ust. 4, zwolnionemu od pełnienia służby z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy do dnia 28 czerwca 2020 r.

1b. Dodatkowy zasiłek opiekuńczy, o którym mowa w ust. 1 i 1a, przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi, o którym mowa w ust. 4, zwolnionemu od pełnienia służby z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego, albo dorosłą osobą niepełnosprawną również w przypadku

otwarcia placówek, o których mowa w tych przepisach, w czasie trwania (...)19 do dnia 28 czerwca 2020 r. W okresie tym uwzględnia się okres, o którym mowa w ust. 1.

1c. W przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu (...)19, ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi, o którym mowa w ust. 4, zwolnionemu od pełnienia służby, z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2020 r. poz. 870), przysługuje dodatkowy zasiłek opiekuńczy do dnia 28 czerwca 2020 r.

1d. Dodatkowy zasiłek opiekuńczy, o którym mowa w ust. 1c, przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy oraz funkcjonariuszowi, o którym mowa w ust. 4, zwolnionemu od pełnienia służby z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, również w przypadku otwarcia placówek, o których mowa w tych przepisach, w czasie trwania (...)19 do dnia 28 czerwca 2020 r.

2. Dodatkowy zasiłek opiekuńczy przyznawany jest w trybie i na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w ust. 1c, i nie wlicza się do okresu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 tej ustawy. Za okres pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego, zasiłek, o którym mowa w art. 32 ust. 1 tej ustawy, nie przysługuje.

W myśl zaś art. 4a ust. 1a. W przypadku zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola, szkoły lub innej placówki, do których uczęszcza dziecko, albo niemożności sprawowania opieki przez nianię lub dziennego opiekuna z powodu (...)19, osobie, o której mowa w art. 7 ust. 1 i 2 oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, przysługuje zasiłek opiekuńczy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Zgodnie zaś ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest faktycznie realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego

w L. z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, **ile legitymowaniem się statusem pracownika faktycznie świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy** (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W niniejszej sprawie odwołująca się – A. G. zawarła z R. W. w dniu 13 marca 2020 r. umowę o pracę, która stanowiła stosowną podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, iż uzyskała ona prawo do świadczeń określonych w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Jednakże ważność tej umowy została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem umowa o pracę z dnia 13 marca 2020 r. nie została zawarta dla pozorów, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c. oraz nie jest ona także sprzeczna z zasadami współżycia społecznego oraz nie zmierza do obejścia prawa w świetle art. 58 k.c.

W myśl art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

§ 2. Nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Po pierwsze podkreślić należy, iż zawarcie przedmiotowej umowy o pracę nie miało na celu obejścia przepisów ustawy, gdyż osiągnięcie wskazanych przez organ rentowy celów jest zgodne z ustawą. Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Zgodnie z treścią art. 83 kc w związku z art. 300 kp nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, na co Sąd Najwyższy wielokrotnie zwracał uwagę, iż nie skutkuje w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego **tylko taka umowa o pracę, która nie wiąże się z faktycznym wykonywaniem tej umowy, a zgłoszenie do ubezpieczenia następuje tylko pod pozorem istnienia tytułu ubezpieczenia w postaci zatrudnienia**. Chodzi tu zatem o "fikcyjne" zawarcie umowy, gdzie następuje zgłoszenie do ubezpieczenia społecznego jako pracownika osoby, która w rzeczywistości pracy nie świadczyła (wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 1999 r. II UKN 512/98, opubl: OSNAPiUS rok 2000, Nr. 9, poz. 36; wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 r. II UKN 244/00, opubl: OSNAPiUS rok 2002, Nr. 20, poz. 496; wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r. II UKN 32/96, opubl: OSNAPiUS rok 1997, Nr. 15, poz. 275; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr. 15, poz. 235, str. 712).

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż wnioskodawczyni pracę podjęła i ją faktycznie świadczyła od maja 2020 r. (z przyczyn całkowicie niezależnych od stron umowy wykonywanie pracy we wcześniejszym okresie było wyłączone), a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie. (por. wyrok SN z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 - 16/251 oraz wyrok SN z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005/15/235)

Już same okoliczności zawarcia spornej umowy o pracę nie świadczą o jej pozorności, bowiem A. G. miała realny powód do zatrudnienia w firmie płatnika na umowę o pracę, podobnie jak i płatnik do zatrudnienia wnioskodawczyni.

Uwypuklić w tym miejscu przede wszystkim należy, że z przedłożonych dokumentów w postaci wydruków z portali i komunikatorów internetowych oraz z zeznań świadków wynika jednoznacznie, że płatnik poszukiwał nowych pracowników już na początku lutego 2020 r. a zatem w okresie, kiedy to na terenie RP nie obowiązywał stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa (...)2 wywołującego chorobę (...) 19 i w związku z powyższym nie były wprowadzane a nawet planowane żadne ograniczenia, w tym w funkcjonowaniu placówek oświatowych.

Już na początku lutego 2020 r. płatnik poszukiwał nowego pracownika z uwagi na fakt, iż osoba współpracująca - M. W. oraz pracownica - K. Z., które zajmowały się wychowaniem przedszkolnym przeszły na zwolnienie lekarskie w związku z ciążą a płatnik chciał zapewnić obecność kadry pracowniczej w przedszkolu. Natomiast w lutym 2020 r. wnioskodawczyni po okresie opieki nad młodszą córką zdecydowała się na aktywność zawodową ze względu na konieczność polepszenia swojej sytuacji finansowej. Ubezpieczona wzięła udział w procesie rekrutacyjnym, który zakończył się w dniu 6 marca 2020 r. Badania profilaktyczne odbyła w dniu 10 marca 2020 r.

A. G. zgodnie z treścią spornej umowy o pracę miała podjąć pracę w dniu 16 marca 2020r, jednakże działalność placówek oświatowych została zawieszona do maja 2020 r. w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19.

Stosownie bowiem do treści § 2 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19 z dnia 11 marca 2020 r. w okresie od dnia 12 marca 2020 r. do dnia 25 marca 2020 r. (Dz. U z 2020 r. poz. 410) w pierwotnym brzmieniu, na obszarze kraju ogranicza się funkcjonowanie publicznych i niepublicznych jednostek systemu oświaty w postaci przedszkoli.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, rodzice dzieci zachowują prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacjami kryzysowymi (Dz.U. poz. 374).

Według § 3 pkt. 1 rozporządzenia czasowe ograniczenie funkcjonowania jednostek systemu oświaty, o których mowa w § 2 ust. 1, polega na zawieszeniu prowadzenia działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, z tym że: w dniach 12 marca 2020 r. i 13 marca 2020 r. przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe i szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, z wyjątkiem szkół podstawowych dla dorosłych, są obowiązane prowadzić działalność opiekuńczą.

W myśl § 5 tego aktu rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Termin ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty został zmieniony min. przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie z 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19 i przedłużony początkowo do dnia 10 kwietnia 2020 r. a następnie do 6 maja 2020 r.

W tym stanie rzeczy nie ulega zatem wątpliwości, że powyższe rozporządzenie weszło w życie już po dacie całkowitego zakończenia procesu rekrutacji przeprowadzonego u płatnika a nawet po dacie odbycia przez ubezpieczoną badań profilaktycznych. Zawarcie spornej umowy o pracę miało co prawda miejsce już po dniu 11 marca 2020 r. jednakże strony nie mogły w żaden sposób przewidzieć, że ustalony początkowo krótki termin ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty ulegnie następnie znacznemu przedłużeniu do maja 2020 r., co było niezależne od wnioskodawcy i płatnika.

Ubezpieczona nie otrzymywała wynagrodzenia za pracę od płatnika w okresie od marca do maja 2020r.

W przedmiotowej sprawie jednak ponad wszelką wątpliwość ustalono, że A. G. posiadała status pracownika, bowiem bezpośrednio po dacie otwarcia placówek oświatowych, tj. od maja 2020 r. faktycznie wykonywała ona osobiście pracę określonego rodzaju na rzecz pracodawcy, pod którego kierownictwem pozostawała i którego polecenia służbowe wykonywała, który tą świadczoną przez nią pracę przyjmował. Z tytułu wykonywanej pracy pobrała wynagrodzenie, które było adekwatne do kwalifikacji zawodowych ubezpieczonej (wykształcenie w przedmiocie pedagogiki, doświadczenie w zakresie nauczania wychowania przedszkolnego), rodzaju powierzonych jej obowiązków (czynności z zakresu nauczania wychowania przedszkolnego) oraz stanowiska pracy (nauczyciela wychowania przedszkolnego).

O okoliczności, że wnioskodawczyni faktycznie wykonywała swą pracę w granicach powierzonych jej obowiązków świadczą zeznania wnioskodawczyni, zainteresowanego oraz świadków – pracowników płatnika, a także dokumentacji w postaci dziennika czynności, potwierdzenia transakcji i przelewów, którym Sąd dał wiarę i które nie zostały w żaden sposób obalone przez stronę przeciwną (art. 6 kc).

Z zebranego materiału dowodowego wynika, że wnioskodawczynie faktycznie podjęła zatrudnienie w firmie płatnika od maja 2020 r. zgodnie z treścią zawartej umowy o pracę. Ubezpieczona pracowała po 8 godzin dziennie (40 godzin tygodniowo) od poniedziałku do piątku w godzinach między 7.00-17.30 w siedzibie płatnika, tj. w przedszkolu przy ul. (...). Grafik pracy ustalała jej przełożona M. S. bądź płatnik. Był to schemat programowy, a w pozostałym obszarze w zakresie swobodnej zabawy z dziećmi ubezpieczona miała dowolność. Wnioskodawczynie prowadziła zajęcia dydaktyczne według oprawy programowej, w tym zakresie otrzymywała polecenia płatnika, który także wydawał polecenie odnośnie należytej opieki nad dziećmi i dbania o ich bezpieczeństwo. Wnioskodawczynie była przez pracodawcę rozliczana się w wykonywanej pracy w ten sposób, że w specjalnym dzienniku zamieszczała rodzaj wykonywanych czynności - z numeracją podstawy programowej. Ubezpieczona była wychowawcą grupy dzieci młodszych. Prowadziła zajęcia dydaktyczne, zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i komunikację z rodzicami dzieci, czuwała także nad bezpieczeństwem dzieci. Pracodawca założył grupowe e -maile placówki. Był wówczas wydzielony czas w godzinach pracy, kiedy A. G. i inne wychowawczynie pisały e -maile do rodziców. Wiadomości były pisane w maju i czerwcu 2020 r. po otwarciu placówki. Płatnik wypłacał ubezpieczonej stałe wynagrodzenie za wykonaną pracę. A. G. nadal świadczy pracę u płatnika, gdyż strony zawarły kolejną umowę o pracę, na okres dwóch lat, bo pracodawca był zadowolony z efektów jej pracy.

Zaznaczyć przy tym należy, że nawet brak ścisłego ustalenia godzin pracy wcale nie przemawia za uznaniem, że pracownik nie świadczy pracy w ramach ważnego stosunku pracy. Prawo pracy bowiem nie zawsze wymaga, aby godziny wykonywania pracy przez poszczególnych pracowników były sztywno wyznaczone przez pracodawcę czego najlepszym przykładem są przepisy o zadaniowym czasie pracy (art. 140 kp) (tak komentarz do art. 22 kp autorstwa Kazimierza Jaśkowskiego, stan prawny na 01.01.2014 r., LEX)

W tym stanie rzeczy należało przyjąć, że A. G. rzeczywiście świadczyła pracę na rzecz B. R. w ramach umowy o pracę z dnia 13.03.2020 r. Powyższe w ocenie Sądu jest jak najbardziej wiarygodne i zostało w toku postępowania udowodnione.

W tej sytuacji zdaniem Sądu nie można podzielić stanowiska reprezentowanego przez organ rentowy, że ubezpieczona podjęła zatrudnienie jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

O pozorności można mówić jedynie wówczas, gdy oświadczenie woli złożone jest drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. A zatem strony niejako udawałyby, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Jak już wyżej wskazano płatnik już w miesiącu lutym 2020 r. miał realne powody do zatrudnienia wnioskodawczynie na umowę o pracę.

Podkreślić ponownie należy, że rekrutacja na wolne stanowisko rozpoczęła się znacznie przed datą wejścia w życie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...) 19 z dnia 11 marca 2020 r., natomiast w dniu zawarcia spornej umowy o pracę strony nie mogły z całą pewnością przewidzieć na jak długi okres czasu nastąpi zamknięcie placówek oświatowych. Od daty ich otwarcia ubezpieczona codziennie faktycznie wykonywała swoją pracę i otrzymała za nią wynagrodzenie. Uwzględniając wszystkie wskazane wyżej okoliczności należy uznać, że niewątpliwie brak było po obydwu stronach zgody na zatrudnienie pozorne. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie wykazał zasadnie, że między stronami było porozumienie w tym zakresie lub zgoda stron na pozorność zatrudnienia.

Dodatkowo także zasoby finansowe pracodawcy uzasadniały zatrudnienie wnioskodawczynie w spornym okresie na umowę o pracę z umówionym wynagrodzeniem, które nie odbiegało w żaden sposób od wynagrodzeń pozostałych pracowników zatrudnionych u płatnika na tym samym stanowisku pracy.

Mając na względzie poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, Sąd Okręgowy przyjął, że w sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy przyjmowanego przez pracodawcę za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy,

a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa bądź, że jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Podkreślić bowiem należy, że wnioskodawczyni zawarła umowę o pracę, gdy w oparciu o obowiązujące wówczas przepisy jej termin rozpoczęcia pracy miał zostać odroczony jedynie o 14 dni. Mając powyższe na uwadze Sąd doszedł do przekonania, iż decyzja organu rentowego wydana została w oparciu o błędnie ustalony stan faktyczny i nie znajduje ona oparcia w realiach niniejszej sprawy.

Mając na względzie wszystkie wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc, zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku uznając odwołanie wnioskodawczyni za zasadne.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 t.j. z późn. zm).

Sąd ustalając wysokość wynagrodzenia pełnomocnika wnioskodawczyni miał na uwadze czynności podjęte w sprawie, liczbę stawiennictw, wkład pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia okoliczności faktycznych sprawy.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wypożyczając akta ZUS.

K.B